

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับการนำเรือต่างประเทศเข้ามาเพื่อขนส่งน้ำมันดิบ

กรมศุลกากรได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๐๓/๑๔๔๖๕ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมศุลกากรขอหารือเกี่ยวกับการว่าจ้างเรือต่างประเทศเพื่อนำมาขนส่งน้ำมันดิบเป็นรายเที่ยว (voyage charter หรือ spot charter) จากพื้นที่สัมปทานปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปมายังราชอาณาจักร ดังนี้

๑. กรณีทำสัญญาว่าจ้างเรือต่างประเทศเพื่อนำมาขนส่งของเป็นรายเที่ยว (voyage charter หรือ spot charter) จากพื้นที่สัมปทานปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปมายังราชอาณาจักรนั้น จะต้องปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับเรือดังกล่าวเป็นยานพาหนะหรือเป็นของในกรณี (๑) ขนส่งน้ำมันดิบ และ (๒) ขนส่งสินค้าประเภทอื่นที่ไม่ใช่น้ำมันดิบ

๒. กรณีทำสัญญาว่าจ้างเรือต่างประเทศเพื่อนำมาขนส่งของเป็นรายเที่ยว (voyage charter หรือ spot charter) จากในราชอาณาจักรไปยังพื้นที่สัมปทานปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปนั้น จะต้องปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับเรือดังกล่าวเป็นยานพาหนะหรือเป็นของในกรณี (๑) ขนส่งน้ำมันดิบ และ (๒) ขนส่งสินค้าประเภทอื่นที่ไม่ใช่น้ำมันดิบ

๓. กรณีทำสัญญาว่าจ้างเรือต่างประเทศในรูปแบบอื่น เช่น การจ้างเรือที่มีกำหนดระยะเวลา (time charter) เพื่อนำมาขนส่งน้ำมันดิบจากพื้นที่สัมปทานปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปมายังในราชอาณาจักร และจากในราชอาณาจักรไปยังพื้นที่สัมปทานปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีป จะต้องปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับเรือดังกล่าวเป็นยานพาหนะหรือเป็นของ

ต่อมา กรมศุลกากรได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๕๐๓/๑๔๔๑๒ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขี้แจงข้อมูลเพิ่มเติม สรุปความได้ว่า บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน) ได้มีหนังสือ ที่ SPRC-SP-OUT๒๐-๓๙๑๗ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๓ และหนังสือ ที่ SPRC-SP-OUT๒๐-๓๙๕๕ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ สอบถามกรมศุลกากรเกี่ยวกับการปฏิบัติพิธีการนำเข้าและส่งออกเรือต่างประเทศที่นำเข้ามาขนส่งน้ำมันดิบว่า บริษัทฯ ประกอบกิจการโรงกลั่นน้ำมันในจังหวัดระยอง มีการจัดซื้อน้ำมันดิบจากหลุมขุดเจาะปัตตานีและหลุมขุดเจาะเบญจมาศ ซึ่งเป็นพื้นที่สัมปทานปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปของไทย และได้จัดหาเรือไปรับน้ำมันดิบจากหลุมขุดเจาะดังกล่าวเข้ามาเก็บที่โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ โดยทำสัญญาเช่าเรือจากต่างประเทศเข้ามาขนส่งเป็นรายเที่ยว (spot charter) ระยะเวลาประมาณ ๓-๕ วัน ซึ่งผู้รับจ้างมีหน้าที่ดำเนินการบริหารจัดการ รวมถึงจัดหาเชื้อเพลิงในการเดินทางขนส่งสินค้า โดยมีหน้าที่รับผิดชอบตั้งแต่รับน้ำมันดิบจากท่าเรือต้นทางจนกระทั่งถึงท่าเรือปลายทางตามที่ได้ระบุไว้ในสัญญาจ้าง ในกรณีนี้ เรือที่นำเข้ามาจากต่างประเทศถือเป็น “ของ” ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรที่ต้องปฏิบัติพิธีการศุลกากรโดยยื่นใบขนสินค้าและชำระภาษีอากรทั้งเข้าและออกตามมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือถือเป็นยานพาหนะตามมาตรา ๔ ซึ่งต้องปฏิบัติพิธีการ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๓/๑๐๒ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ศุลกากรรายงานเรือเข้าและเรือออกตามมาตรา ๖๔ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งกรมศุลกากรได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๕๐๓/๑๖๗๘๘ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตอบข้อหารือของบริษัทฯ ว่า เรือที่ทำสัญญาว่าจ้างจากต่างประเทศเพื่อนำมาขนส่งน้ำมันดิบ เป็นรายเที่ยวจากหลุมขุดเจาะในพื้นที่สัมปทานปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปมายังโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ถือเป็นยานพาหนะ จึงต้องปฏิบัติพิธีการศุลกากรตามมาตรา ๖๔ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ กล่าวคือ จะต้องทำรายงานเรือเข้าและยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือและแสดงใบทะเบียนเรือต่อพนักงานศุลกากรเพื่อตรวจสอบเมื่อเรือเข้ามาในราชอาณาจักร และจะต้องได้รับใบปล่อยเรือขาออก และทำรายงานเรือออกรวมถึงยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือต่อพนักงานศุลกากรเพื่อตรวจสอบเมื่อเรือออกไปนอกราชอาณาจักร รวมถึงต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย อย่างไรก็ตาม กรมศุลกากรได้เคยมีหนังสือ ที่ กค ๐๕๐๓/๑๔๕๓๑ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ ตอบข้อหารือของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) สรุปความได้ว่า กรณีการนำเรือต่างประเทศเข้ามาโดยทำสัญญากับเจ้าของเรือในรูปแบบการจ้างเรือระยะยาว ๖ เดือนขึ้นไป (time charter) เพื่อใช้ในการขนส่งคอนเดนเสทและน้ำมันดิบถือเป็นการนำเข้ามาในฐานะเป็นของ ให้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรโดยยื่นใบขนสินค้าขาเข้าตามมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ และเมื่อต้องการนำเรือกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ปฏิบัติตามพิธีการศุลกากรโดยยื่นใบขนสินค้าขาออกด้วย แต่สำหรับกรณีการจ้างเรือขนส่งแบบรายเที่ยว (spot charter) หรือแบบรายเที่ยวต่อเนื่อง (voyage charter) เรือดังกล่าวถือเป็นยานพาหนะ ให้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรรายงานเรือเข้าและรายงานเรือออกตามมาตรา ๖๔ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมศุลกากร โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) ผู้แทนกระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) และผู้แทนกระทรวงพลังงาน (กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่าข้อหารือของกรมศุลกากรมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพียงประเด็นเดียวว่า การนำเรือจากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการขนส่งน้ำมันดิบ ถือเป็นการนำของเข้ามาในราชอาณาจักร หรือเป็นการนำยานพาหนะเข้ามาใช้เพื่อการขนส่ง และมีความเห็นว่า การทำสัญญาว่าจ้างเรือต่างประเทศเพื่อนำมาใช้ในการขนส่งน้ำมันดิบระหว่างแท่นขุดเจาะปิโตรเลียมซึ่งเป็นพื้นที่สัมปทานในเขตไหล่ทวีปกับชายฝั่ง โดยผู้รับจ้างมีหน้าที่ดำเนินการ บริหารจัดการ รวมถึงจัดหาเชื้อเพลิงในการเดินทางขนส่งสินค้าตั้งแต่รับน้ำมันดิบจากท่าเรือในพื้นที่สัมปทานจนถึงชายฝั่งโดยว่าจ้างเรือจากต่างประเทศมาทำการขนส่งเป็นการชั่วคราว ไม่ว่าจะเป็นการทำสัญญาว่าจ้างเรือเพื่อขนส่งของเป็นรายเที่ยว (voyage charter หรือ spot charter) หรือการทำสัญญาว่าจ้างเรือที่มีกำหนดระยะเวลา (time charter) เรือที่นำเข้ามาโดยมีวัตถุประสงค์ตามสัญญาเพื่อใช้ในการขนส่งของหรือสินค้านั้น จัดเป็นยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่ง จึงเป็น “เรือ” ตามมาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ มิใช่การนำของเข้าตามความหมายของกฎหมายว่าด้วยศุลกากร จึงไม่จำเป็นต้อง

^๑มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำที่ใช้ในการขนส่งของหรือคน และให้หมายความรวมถึงเรือประมงด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

ปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับการนำของเข้า แต่ต้องปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับการเข้าออกของเรือ
ซึ่งเป็นยานพาหนะตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๖๕